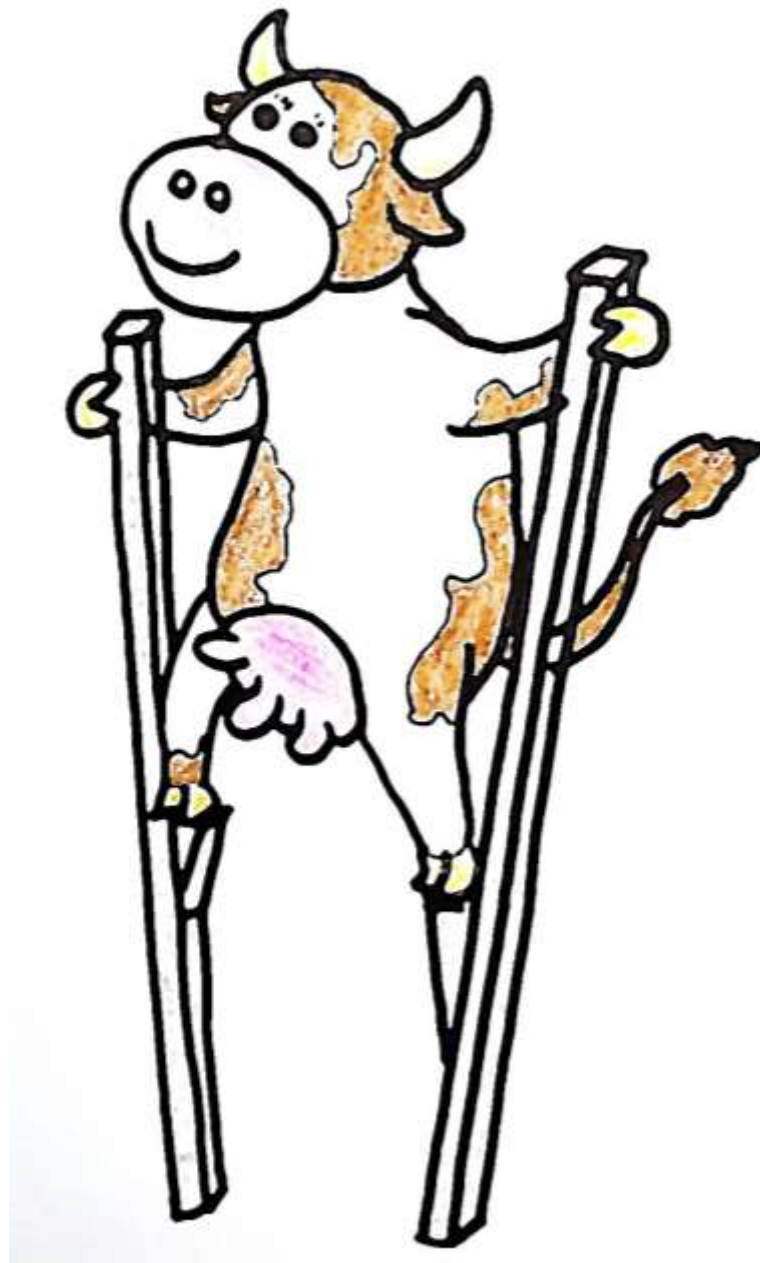

JAK OVLIVŇUJÍ PODMÍNKY V CHOVU NUTNOST PÉČE O KONČETINY A PAZNEHTY, A TÍM I ROZHODNUTÍ FARMÁŘE PŘI ŘEŠENÍ TÉTO PROBLEMATIKY V CHOVU SKOTU MASNÝCH PLEMEN

Tři věžičky 5.2.2026
MVDr. Břetislav Pojar

V ÚVAHU PŘIPADAJÍ DVA KRAJNÍ PŘÍSTUPY K
ŘEŠENÍ: **UPRAVOVAT PAZNEHTY CELÉMU STÁDU
DOSPĚLÉHO SKOTU, NEBO NEUPRAVOVAT NIC**
(NECHAT STÁDO V REŽIMU „PŘIROZENÉHO
OBRUSU“)

- Jedním ze základních mantinelů v péči o paznehty je interakce mezi typem plemene a celkové kvalitě prostředí, ve kterém se zvířata pohybují (zimoviště, trasy přesunu, pastviny, remízky), plus ostatní vlivy (odchov, výživa).
- Plemeno masného skotu, které chováme, má na intenzitu péče o paznehty dominantní vliv (tvrdost a tím odolnost rohoviny proti mechanickým inzultům je dána geneticky a je negativně nebo pozitivně ovlivňována prostředím, ve kterém se zvířata pohybují).

- Naprosto nezanedbatelnou roli (A ČASTO ZANEDBÁVANOU !!!!!) hraje celkový věkový průměr stáda - se stárnutím jedince vznikají patologické postoje jako důsledek interakce zvířete s prostředím a ostatními vlivy (laktace) vedoucí k poruchám v mechanice pohybu.
- Patologické postoje (strmý, vybočený, kulhání vlivem úrazů nebo zánětů velkých kloubů) vedou sekundárně k onemocnění paznehtu v různém rozsahu (důsledek vlivu dlouhodobě chybné příp. deficitní výživy, enormní zátěže, úrazů při kontaktu s jinými zvířaty nebo terénem, infekcí).
- V důsledku uvedených vlivů narůstá se stářím zvířete incidence výskytu různého typu kulhání, kde má vznikající chybný postoj zásadní vliv na zátěž v oblasti paznehtů.

- V důsledku negativních vlivů se ve stádě objevuje vysoké procento zvířat která nelze označit vzhledem ke stavu pohybového aparátu za klinicky zdravá.
- Výskyt nepravidelných paznehtů výrazně komplikuje jejich základní úpravu a posouvá ji do oblasti ortopedické úpravy. Základní úprava celého stáda se tak stává časově náročnou a u velkého množství zvířat řeší situaci pouze dočasně (nelze vzhledem k možnostem opakovanou úpravu velkého množství rizikových zvířat naplánovat např. za 2 měsíce).

JE NUTNÉ ZVÁŽIT, V JAKÝCH
CELKOVÝCH PODMÍNKÁCH SKOT
CHOVÁM A PODLE TOHO NASTAVIT
SYSTÉM ÚPRAVY A LÉČBY PAZNEHTŮ
SE ZAČLENĚNÍM TÉTO ČINNOSTI DO
ZÁKLADNÍCH TECHNOLOGICKÝCH
OPERACÍ V CHOVU

ROZHODUJÍCÍ JE CELKOVÁ TECHNOLOGICKÁ ÚROVEŇ
CHOVU VČETNĚ KVALITY PASTVIN A OSTATNÍCH
TYPŮ POZEMKŮ V CELÉM KOMPLEXU PASTEVNÍCH
AREÁLŮ A JAKÝCHKOLIV KOMUNIKACÍ, PO KTERÝCH
SE SKOT PŘESUNUJE (POZOR NA KAMENITÉ CESTY A
ÚZKÉ PRŮCHODY PŘI PŘESUNECH).

- Je rozdíl ve vzniku rizika onemocnění pohybového aparátu a paznehtů mezi pastvou na bývalé orné půdě a pastvinou s výskytem velkého množství nevyhovujícího prostoru pro pohyb zvířat (remízky, svahy meze, mokřiny)
- Rizika :malý obrus, přerůstání špiček, plné chodidlo a naopak riziko úrazů a poranění v rozsahu pohybového aparátu obecně).

Zdroj: CoJeCo.cz

- Rozdílnost technologických a chovatelských možností, ve vztahu péče o paznehty, v chovech mléčného a masného skotu je velká.
- Zvířata nejsou libovolně k dispozici (a to obvykle ani plemeníci), jde o sezónně chovaná stáda s plným využitím pastvy a vzdálená od naháněcích zařízení (v individuálních případech narkotizace)
- Existence období, kdy nelze paznehty v žádném případě plošně upravovat. Zvířata jsou ve vysokém stavu gravidity (ošetřujeme pouze akutně kulhající zvířata)
- Oddělování telat v raném období života je stresující pro matky i mláďata. Při špatném stavu paznehtů po zimním období nebo očekávané zvýšené zátěži vlivem nevhodného terénu v následné pastvě nám nezbývá jiné řešení (šetrná manipulace při třídění telat podmínkou)

- Podzimní období po odstavu je ideální pro plošnou úpravu, v plné pastvě je to časově málo reálné (otázka přesunů, stavba koralu atd., čas senážování)
- Technologie plošných koupelí v případě ohrožení výskytem DD + DI (např. vlhké, bahnité roky se zvýšenou incidencí kulhání vlivem plošně manifestované infekce), je spíše v zóně sci-fi. Připadají v úvahu individuální koupele ve vanách umístěných do proháněcí uličky, případně suchá průchozí nebo stacionární koupel (max. cenná zvířata, plemenní býci).
- Pokud neupravujeme pravidelně plošně (jedenkrát, dále = ????) paznehty ve stádech tam, kde je to nezbytně nutné, máme při následné úpravě vysoké procento jedinců s patologií paznehtu vyžadující ne běžnou, ale ortopedickou úpravu!!!!

JE POTŘEBA ODLIŠIT FREKVENCI PERIODICKOÉ PÉČE O PAZNEHTY BÝKŮ A PŘÍPADNOU INTENZITU PERIODICITY V PRAVIDELNÉ PÉČI O PAZNEHTY KRAV PŘÍPADNĚ STARŠÍCH JALOVIC.

- V případě plemenných býků, obzvláště připouští-li v rizikovém terénu, je úprava paznehtů pouze jedenkrát ročně spíše odbornou chybou (záleží i na věku plemeníka a onemocnění paznehtů, která prodělal).
- Plemeníci, kteří prodělali závažné onemocnění velkých kloubů a paznehtů, vyžadují individuální přístup a harmonogram ošetření podle povahy onemocnění a aktuálního stavu (nepravidelný postoj = nepravidelný růst paznehtů).

VLIV VÝŽIVY NA KVALITU PAZNEHTŮ V CHOVECH MASNÉHO SKOTU.

- Vyvarovat se zkrmování kyselých senáží (demineralizace, nutnost pufrace-vápenec), suchá x mokrá senáž
- Obsah kyseliny máselné v KD – snížení imunity a tím i možnost zhoršení průběhu infekcí v oblasti paznehtu (kromě mnoha jiných)
- Restriktivní a nedostatečná výživa po celé období včetně pastevního má na paznehty sekundárně vliv (kráva není primárně mulčovací technika, plošné krmeného sena v zimním období – výživový. deficit).Ohrožení velkých kloubů otlaky, pokud je enormní zhubnutí
- Zvířata vyhublá vlivem obecně nedostatečné nebo závadné KD. Nedostatečně pevné šlachy, šlachová a kloubní pouzdra (demineralizace, ztráta pevnosti, horší rezistence na zátěž). Prohlubuje se s věkem a opakovanými negativními vlivy

- Kvalitní liz nebo doplňková minerální směs je nedílnou součástí péče o kvalitní rohovinu (Zn,P)
- Otázka je technologie aplikace minerálního doplňku vzhledem k možnostem chovatele (krmný vůz, hrstová metoda, kvalita lizů, co se týká obsahu a formy makro a mikroprvků – organické a anorganické formy mikroprvků)
- Pokud chováme plemeno s nižší odolností rohoviny, sebekvalitnější „minerálka“ nám plemenný handicap nezmění, ale může jej ovlivnit.

- VLASTNÍ KAPITOLU, VZHLEDEM K PORUCHÁM POHYBOVÉHO APARÁTU OBECNĚ, TVOŘÍ VÝŽIVA BÝKA PO PŘESUNU Z OPB K CHOVATELI PŘED ZAŘAZENÍM DO PLEMENITBY.
- Plemenný býk je cenné zvíře o vysoké individuální hodnotě, který nám v případě svého uplatnění v plemenitbě zakládá novou linii v chovu.
- Zdravý pohybový aparát s důrazem na kvalitní paznehty (???????) jsou podmínkou pro jeho působení.

CHYBNÁ ADAPTACE – MOŽNÁ ZTRÁTA PLEMENNÉ HODNOTY

1. Intenzivní hubnutí, co se týká procesu látkové výměny, vede k velké zátěži organismu (např. pokud jde o svalovinu a játra). Jde v podstatě o velmi intenzivní, **nekontrolovanou odtučňovací kůru**, kdy býk ztrácí tuk, **svalovinu a proces má intenzivní dopad na kvalitu pohybového aparátu.**
2. Býk je na odchovně v intenzivním růstu, ale má relativně **malou možnost pohybu**. Pohybový aparát (svaly, šlachy, jejich úpony a kloubní pouzdra) není podrobován zátěži – zvířeti chybí pro zpevnění jmenovaných částí **jakýkoliv trénink. Jeho pohybový aparát je v podstatě, co se týká námahy, v „odpočinkovém“ režimu.**
3. Následkem předčasného zařazení do plemenitby za současného razantního úbytku na váze, při nedostatečném zásobování minerálními látkami a nevhodné adaptaci pohybového aparátu **na zvýšenou zátěž**, dojde k různému stupni narušení zdravotního stavu. **Změny na pohybovém aparátu často dominují.**

NEGATIVNÍ PŮSOBENÍ RAZANTNÍ ZMĚNY KRMNÉ DÁVKY NA POHYBOVÝ APARÁT.

1. Plemeník je z testu nastaven na intenzivní růst, metabolismus býka je tomuto typu výživy plně přizpůsoben. V testu jsou jeho požadavky na minerální metabolismus kryty doplňkovou minerální směsí.
2. Býk je přemístěn k chovateli na pastvinu nebo do zimoviště pouze na základní konzervovanou krmnou dávku, často bez přídatku jakéhokoli koncentrátu.
3. Většina chovatelů kryje potřebu minerálních látek pro býky těsně po přesunu pouze doplňkovými lizy.
4. Pro býka přemístěného z odchovny jde v podstatě o silně restriktivní výživu která má za následek proces hubnutí se všemi negativními dopady VČETNĚ POHYBOVÉHO APARÁTU

Otoky, úrazy a záněty na různých částech končetin vlivem neadekvátní zátěže, pohybu v těžkém terénu nebo v důsledku chybné adaptace.

- Jde o lokalizaci od karpálního a tarzálního kloubu (hlezno) dolů včetně obou jmenovaných.
- častým defektem je kolemkloubní zánět v korunce či spěnce (zánět pochvy kloubu spěnkového) a zánět šlach ohybačů prstů jako důsledek neadekvátního zatížení.
- příznakem je otok kloubů, šlach, méně častěji svalů, manifestující se zvětšením, případně zatvrdnutím dané tkáně spojené s různým stupněm kulháním doprovázené různě rozsáhlými zánětlivými procesy.

- Je-li deficit živin a minerálií trvale provázen neadekvátní zátěží, dochází k chronickým zánětlivým a degenerativním změnám na kloubech a šlachách, které doprovázejí anomálie v normálním postavení končetin a kloubů (vybočení hlezna, hlezna trvale s otokem a s náplní tekutiny). Podobné stavy nejsou ani léčebně, ani cílenou výživou, plně efektivně ovlivnitelné.
- Podobným příznakem při deficitu je prosedání spěnky (z původně normálního postavení spěnky se stává spěnka měkká), případně nohy do X
- Při intenzivním zhubnutí, ať už neúměrným využitím plemeníka při razantní změně KD nebo absentující kvalitní minerální výživě je častý „prosedlý hřbet“

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ, KTERÉ NENÍ ČASTO RESPEKTOVÁNO

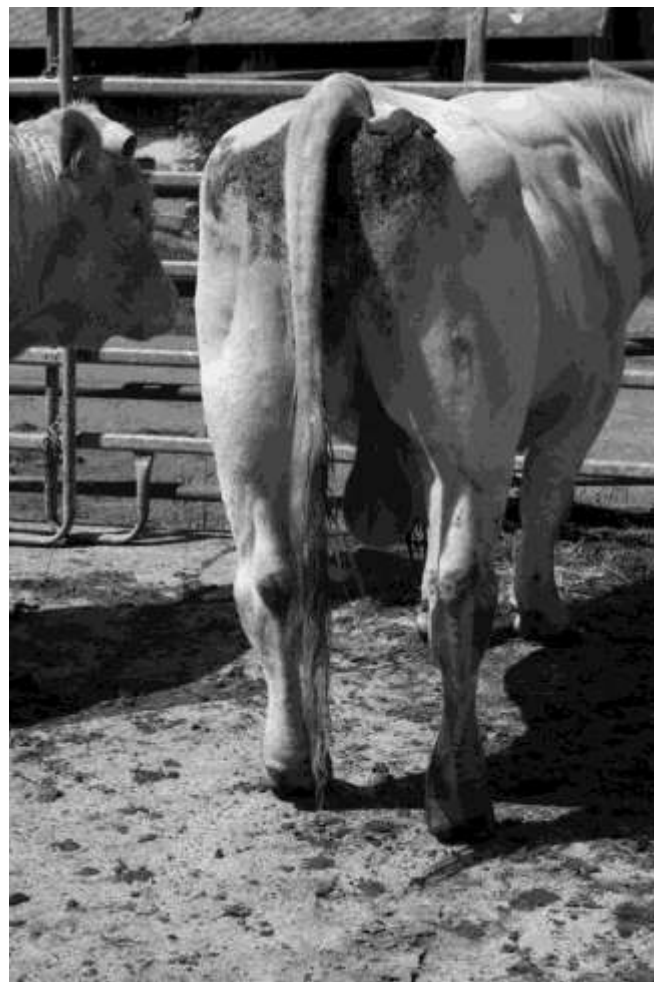
- Krmení vysoce koncentrované krmné dávky v testu vede u skotu obecně k **intenzivnímu růstu rohoviny**. Kvalitativně bývá rohovina v tomto období **měkčí, až měkká**. Býci z odchovny mají mít paznehty upravené (????????), ale rohovina je tzv. „nevychozená, nemá dostatečnou pevnost.
- Je vysoké riziko otlaků a defektů škáry paznehtní různé intenzity při razantním mechanickém tlaku nebo chůzi po nerovném terénu.
- Důsledkem jsou tlaky, přímá mechanická poranění, laminitidy, chodidlové vředy. Pokud budete paznehty upravovat po přesunu z odchovny sami, důsledně dbejte, aby jste neztenčili chodidlovou stěnu.

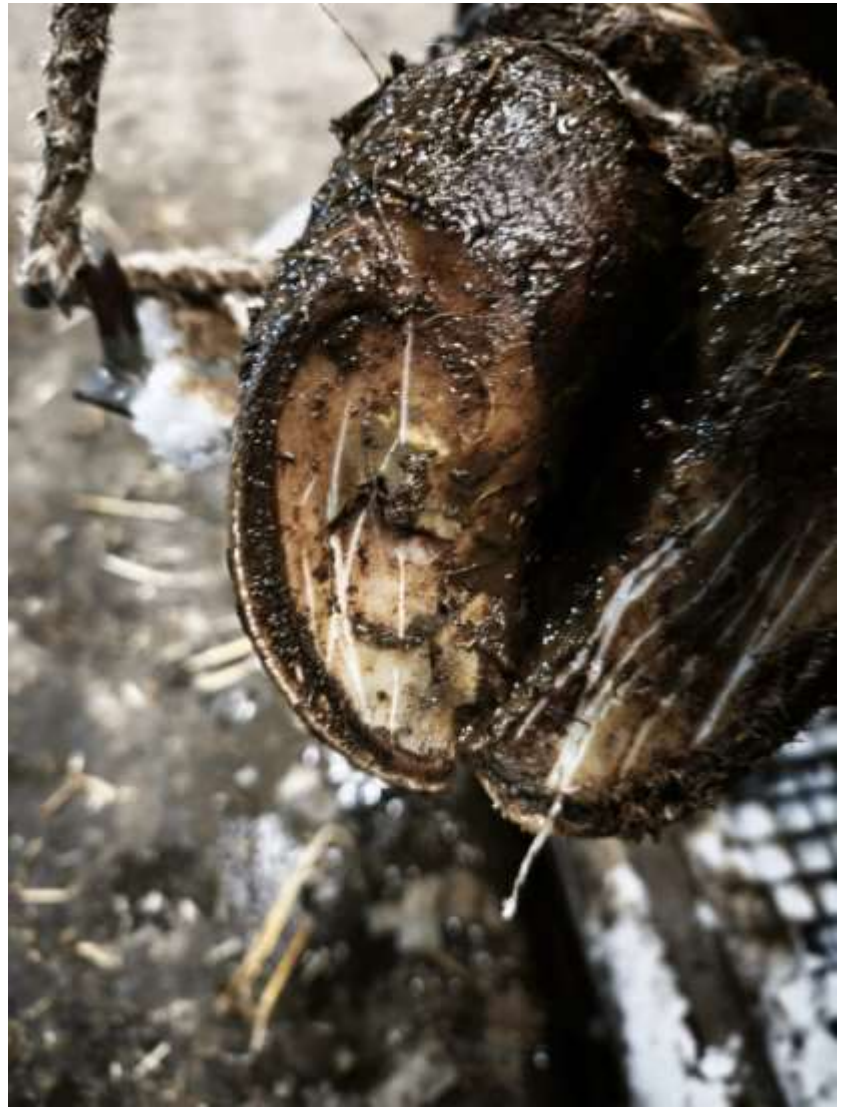

INFEKCE A PROBLEMATIKA ONEMOCNĚNÍ KONČETIN.

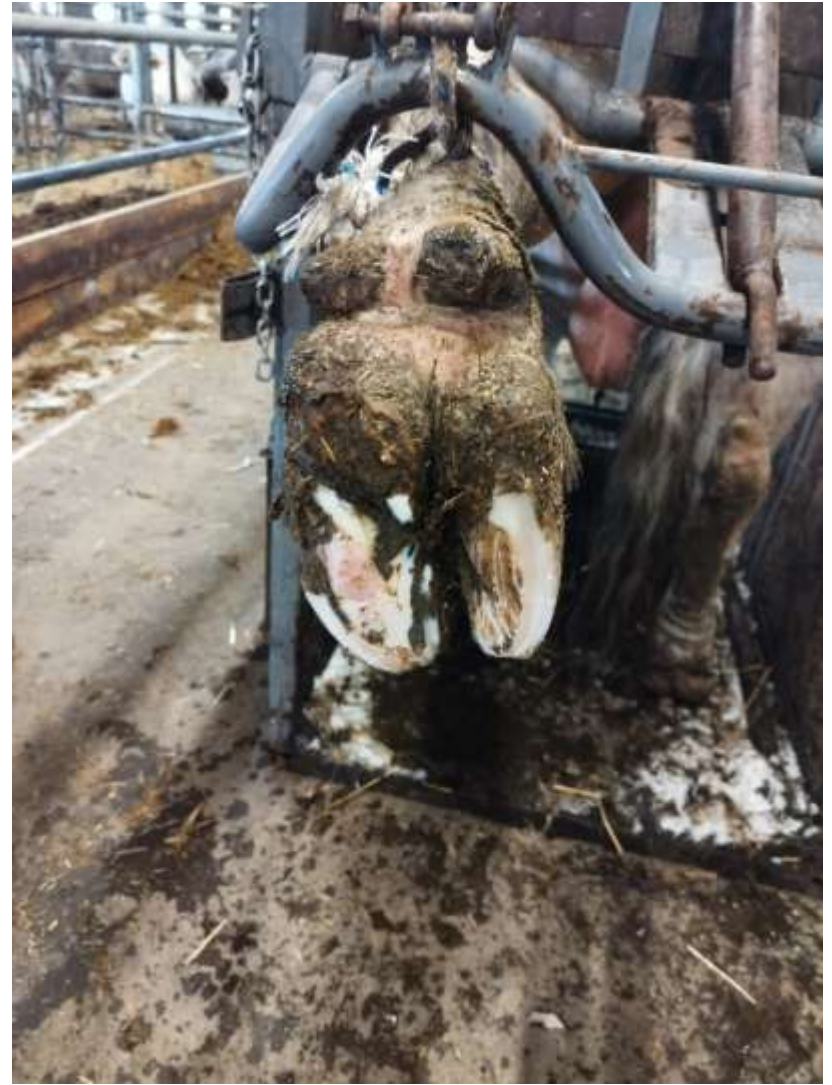
- Mechanické inzulty vedou k drobným nebo plošným poraněním (vylomený nosný okraj, kameny vklíněné do interdigitálního prostoru nebo bílé čáry)
- Jakýkoliv mechanický inzult narušující integritu kůže nebo rohoviny vede k průniku infekce různého rozsahu a agresivity (nekrobacilóza prstu)
- Nekrobacilóza prstu je agresivní a destruktivní onemocnění.
- Všechny nerovnosti, škvíry, výdutě vedou k možnosti uchycení se písku, hlíny a kamenů. Působení tlaku nebo přímého mechanického poranění dochází k průniku infekce ke šlachovému pouzdru kloubů, ke šlachám, vlastní škáře kopytní a kloubů samotných.
- Traumatické působení tlaku na tenkou rohovinu chodidla při chybné úpravě paznehtů (zkuste si na pravítku, co je 0,5cm)
- Léčba zánětlivých onemocnění pohybového aparátu (tendovaginitidy, arthritidy, polyarthritidy, laminitis, nekrobacilózy prstu) (Tetracycliny x cefalosporiny (Naxcel))

PŘÍLEŽITOST DĚLÁ ZLODĚJE !!!!!!!

DĚKUJI!

